

Силабус
Навчальна практика (англійська мова та зарубіжна література)
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	Середня освіта (англійська мова та література)
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)
Спеціалізація	014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Ірина ШКОЛА
Кафедра	іноземних мов і методики викладання
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/shkola-iryna-viktorivna/
Контактний телефон	+380 66 476 01 23
Е-mail викладача	ireneshkola@gmail.com
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00
Викладач	Ганна ТАБАКОВА
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/tabakova-ganna-ivanivna/
Контактний телефон	0669464702
Е-mail викладача:	hi_tabakova@bdpu.org.ua
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)			90 год.	залік
	заочна (дистанційна)			90 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: навчальна практика; заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО); цілі, завдання, зміст навчальної практики; професійна компетентність учителя-предметника; функції здобувача-практиканта; освітній процес, шкільна документація; психолого-педагогічна характеристика учня, класу; урок, його аналіз; система контролю та оцінювання діяльності учнів; самостійна робота; позакласна робота.

Мета навчальної практики – формування в здобувачів вищої освіти системи необхідних педагогічних умінь й навичок, фахових здібностей на ґрунті сформованої теоретичної й практичної готовності до здійснення професійної діяльності, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах, оволодіння здобувачами сучасними технологіями навчання.

Завданнями навчальної практики є:

- ознайомлення з освітнім закладом, досвідом його роботи, традиціями, особливостями;
- ознайомлення з колективом класу, у якому працюють як помічники класного керівника; налагодження й підтримування оптимальних взаємин з учнями, спілкування з ними між заняттями та в позанавчальний час, виявлення інтересу до їхнього життя, допомога їм у подоланні труднощів у навчанні, міжособистісному спілкуванні тощо;
- вивчення індивідуально-особистісних рис, особливостей поведінки, діяльності учнів й класного колективу;
- ведення записів в психолого-педагогічних щоденниках;
- вивчення досвіду роботи вчителів-предметників, класного керівника (відвідування уроків англійської мови та зарубіжної літератури і позакласних заходів, аналіз разом з учителем, колегами процесу організації навчально-пізнавальної, позакласної діяльності учнів, педагогічної й комунікативної взаємодії вчителя зі школярами під час проведення уроків, заходів);
- обговорення із керівниками практики, учителями освітньої установи сутності, особливостей, інноваційних підходів до організації освітнього процесу, педагогічної й комунікативної взаємодії з учнями;
- навчання щирого, відвертого ставлення до учнів, налагоджування з ними оптимальних гармонійних стосунків;
- ознайомлення зі структурою, змістом навчальних програм з англійської мови, календарним плануванням уроків англійської мови, плануванням роботи вчителів-предметників, виховної роботи класного керівника;
- ознайомлення зі змістом навчальних предметів, зокрема навчальних посібників, підручників (досконало вивчити зміст, розділи, теми, із яких проводяться уроки);
- оволодіння алгоритмом підготовки до уроку з урахуванням усіх етапів цього процесу; із допомогою вчителя-предметника визначення мети уроку, структурування навчального матеріалу, добирання оптимальних методів, форм організації навчання відповідно до поставленої мети, навчальної програми, результатів попередніх занять, рівня успішності учнів, розвитку їхніх потреб та інтересів;
- формування в здобувачів умінь: аналізувати навчальні заняття відповідно до специфіки навчальних предметів, психологічних особливостей учнів, рівня їхніх навчальних досягнень та позакласні заходи з урахуванням усіх компонентів освітнього процесу та відповідних вимог; вести й оформлювати шкільну документацію (перевірка учнівських зошитів, самостійних і творчих робіт, ведення класних журналів, записів в учнівських щоденниках тощо); оцінювати діяльність учнів за критеріями, визначеними в концепції загальної середньої освіти (11-річна школа) та чинних програмах з англійської мови і літератури, отримувати зворотній зв'язок від учнів стосовно їхнього розуміння навчального матеріалу, оволодіння знаннями, вміннями й навичками, аналізувати результати діяльності учнів, їхні успіхи й компетентнісне становлення.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

ФК 3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ПК 2. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти професійнометодичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

РН 5. *Добирати* доцільні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізувати* динаміку особистісного розвитку учнів, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН 06 Проєктувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технологій здоров'язбереження під час освітнього процесу, способів запобігання та протидії негативним впливам на особистість, налагоджувати ефективну співпрацю з учнями, батьками (особами, які виконують їхні функції) та представниками професійного колективу.

РН 11. *Виявляти* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності, поваги й толерантності у полікультурному суспільстві.

ПРН 2. Складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 3. *Обирати* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 4. *Оцінювати* ефективність навчальних матеріалів та вміти адаптувати їх до конкретного освітнього контексту.

ПРН 11. *Демонструє* здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Зміст навчальної практики (англійська мова):

Модуль 1. Організаційно-ознайомлювальний аспект навчальної практики. Настановна конференція. Інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки. Розподілення практикантів по класах, закріплення за вчителями-предметниками. Ознайомлення із закладом загальної

середньої освіти. Ознайомлення з професійною діяльністю вчителя куратора як предметника і класного керівника. Укладання індивідуального та календарного планів проходження навчальної практики. Ознайомлення зі шкільною документацією, описування, аналізування її.

Модуль 2. Спостереження за освітнім процесом у ЗЗСО. Укладання психолого-педагогічної характеристики учня. Зустріч-семінар із керівниками виробничої практики. Відвідування й аналізування уроків учителя англійської мови.

Модуль 3. Спостереження за освітнім процесом у ЗЗСО. Узагальнення й систематизація результатів проходження практики. Укладання психолого-педагогічної характеристики класного колективу. Зустріч-семінар із керівниками навчальної практики. Оформлення матеріалів навчальної практики. Підсумкова (звітна) конференція.

Методи навчання: в межах студентоцентрованого підходу використовується метод педагогічного спостереження, аналіз навчально-методичної документації, анкетування, евристична бесіда, дискусія, вивчення педагогічного досвіду, системний підхід до освітнього процесу, метод проблемного викладення матеріалу.

Політика курсу (особливості проведення навчальної практики): від практиканта очікується виконання своїх обов'язків, допомога вчителю-предметнику, виконання завдань індивідуального плану. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наявність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Політика освітнього компонента ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятій в Університеті (<https://surl.lt/ijysjw>). Не допускаються будь-які види академічного плагіату, фальсифікація та фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

При використанні ГШІ необхідно дотримуватись університетського положення (<https://surl.lt/pumbpl>) – при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов. Забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів. Забороняється його використання в контрольованому середовищі під час проведення іспиту.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань практикантів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою. Поточний контроль здійснюється під час зустрічей-семінарів із керівниками навчальної практики на основі розробленої документації з навчальної практики (індивідуального плану роботи, аналіз уроку англійської мови, психолого-педагогічна характеристика учня, класу). Підсумковий контроль відбувається у формі звітної конференції, на якій проходить захист матеріалів, підготовлених за результатами навчальної практики.

Таблиця 1. Розподіл балів за результатами навчальної практики (англійська мова)

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Систематичне ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень	2	2	3	3	4	5	6

навчальної педагогічної практики							
Складання індивідуального плану роботи	2	2	3	3	4	5	6
Аналіз уроку англійської мови, проведеного вчителем	6	8	8	10	12	14	16
Аналіз уроку зарубіжної літератури, проведеного вчителем	5	7	8	10	11	13	14
Аналіз календарного плану вчителя та складання свого власного календарного плану на 1 чверть	5	7	8	10	11	13	14
Наявність психолого-педагогічної характеристики учня	3	5	5	5	7	8	8
Наявність психолого-педагогічної характеристики класу	3	5	6	6	8	8	9
Наявність презентації	2	3	4	4	5	6	7
Звіт-самоаналіз з практики	2	3	3	4	5	5	6
Своєчасне оформлення та подання документації	2	4	5	5	5	6	7
Участь у звітній конференції з педпрактики	2	3	4	4	5	6	7

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Виноградова Т. Е. Книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2006. 128 с.
2. Денищич Т. А. Педагогічна практика: зміст, організація, проблемні аспекти формування педагогічної майстерності: посіб. для студ. галузі знань 03 «Гуманітарні

науки», спеціальність – 035 «Філологія (українська)» / Т. А. Денищич, Г. С. Косарева. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 84 с.

3. Коваленко О. Я., Кудіна І. П. Книга вчителя іноземної мови. Довідкове-методичне видання. Харків, 2006. 416 с.
4. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ, 2003. 351 с.
5. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої, В. В. Черниш]. Київ: Ленвіт, 2003. 250 с.
6. Програма педагогічної практики та методичні рекомендації для студентів-філологів (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта, предметна спеціальність 014.02 Мова і література (англійська), перший рівень вищої освіти): навч.-метод. посіб. / укл.: О. Б. Ярова, І. Е. Співак. Бердянськ: БДПУ, 2019. 75 с.
7. Токмань Г. Козубенко Л., Дига Н, Черниш Н. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект: навч. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 304 с.

Додаткові

1. Гребенькова А. О. Довідник класного керівника: 1-4 класи. Харків: Веста: Вид. «Ранок», 2006. 192 с.
2. Григораш В. В. Виховна система школи. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 127 с.
4. Жосан О. Е. Шкільний підручник: яким йому бути? Управління школою. 2012. № 13-15. С. 14.
5. Кацинська Л. Л. Години спілкування: педагогічні технології та досвід (на допомогу класним керівникам у проведенні годин класного керівника). Рівне, 2004. 128 с.
6. Кацинська Л., Ситник Г. Технології виховної діяльності класних керівників 9-11 класів: Навч.-метод. посіб. Рівне, 2000. 79 с.
7. Комісаренко Н. Особливості творчої діяльності молодших школярів у позакласній роботі. *Початкова школа*. 2002. №6. С. 18 – 22.
8. Красномовець Л. В., Юва В. Ю. Педагогічні основи організації сімейно-родинного виховання. Порадник батькам і педагогам. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2000. 176 с.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. Київ, 2000. 126 с.
10. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. / ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2011. 320 с.
11. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
12. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник. Київ : Слово, 2010. 432 с.
13. Ніколенко О. Компетентності – сходинки до сучасного світу. Всесвітня література в школах України. 2018. №1. С. 2-4.
14. Ніколенко О. Про програми, підручники й нові книжки. Всесвітня література в школах України. 2018. № 7-8. С. 2-5
15. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
16. Сорока Г. І. Планування та аналіз виховної роботи школи. Харків: Основа, 2003. 63 с.

17. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи і технології. Харків: Основа, 2002. 122 с.

Інформаційні ресурси

Ресурси для навчання англійської мови, архіви уроків (початкова, основна, старша школа):

<http://www.esl-library.com/index.cfm?PageId=1>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/teaching-kids>
<http://www.englishpage.com/>
<http://www.oup.com/elt/teachersclub/?cc=global>
<http://www.macmillanenglish.com/BlankTemplate.aspx?id=28164>
<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59454>
<http://www.teachingenglish.org.uk/>
<http://developingteachers.com/>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/resources/quizzes>
<http://freelanguage.org/>

Сценарії уроків та позакласних заходів з іноземних мов на фестивалі педагогічних ідей «Відкритий урок»:

<http://festival.1september.ru/subjects/10/?subject=10>

BBC Learning English:

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/talkingbusiness/index.shtml>
<http://www.bbc.co.uk/ukrainian/learningenglish/>

Повнотекстові версії «Газети для тих, хто викладає та вивчає англійську мову»:

<http://eng.1september.ru/engarchive.php>

З досвіду навчання лексики, граматики, фонетики (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58111>
<http://www.macmillandictionaries.com/resources/e-lessons/e-lessons.htm>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/pronunciation>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/Dictionaries-and-Encyclopedias>
<http://www.oup.com/elt/global/products/livinggrammar/>

З досвіду навчання аудіювання, говоріння, читання, письма (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59392>
<http://www.macmillandictionaries.com/resources/dictations/dictations.htm>
<http://www.nadasisland.com/writing/>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/skills>
<http://iteslj.org/Techniques/Ieong-Dictation.html>

Формування іншомовної соціокультурної компетентності:

<http://iteslj.org/Techniques/Cullen-Culture.html>
<http://iteslj.org/Techniques/Kodotchigova-RolePlay.html>

Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади):

<http://www.ae-lib.org.ua>
<http://www.e-reading.me/author.php?letter=%> <http://www.big-library.info/>
<http://www.e-reading.me/author.php?letter=%C0> <http://www.chtyvo.org>

Український журнал іноземної літератури «Всесвіт»

<http://www.vsesvit-journal.com/index.php>